

Asia: VN/1195/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot

-

1 §

-

3 §

-

8 c §

-

8 d §

8 d § 2): Biokaasulaitokset tuottavat jätteen käsittelyn lisäksi biologisessa prosessissaan höyryä teollisuudelle sekä liikennebiokaasua. Biokaasun tuotannossa koko käsittelyketjun tulee toimia tasaisesti, sillä varastointi ei ole niiden ominaisuuksien ja luonteen vuoksi mahdollista. Lisäksi on hyvä huomioida se, että orgaanisten jätteiden kaatopaikkasijoittaminen on Suomessa kiellettyä. Biologinen käsittely edellyttää jatkuvaa syötettä. Lyhytaikaisetkin muutokset syötteen määrässä ja sitä kautta prosessin muissa olosuhteissa romahduttavat kaasuntuoton ja lisäävät haitallisten epäpuhtauksien muodostumista raakakaasuun. Prosessi muuttuu tämän myötä hallitsemattomaksi ja se on lopulta ajettava alas.

Biologisen prosessin vakavaa häiriytyminen on käytännössä täysin verrattavissa laiterikkoon. Tuotannon ylösajo biolaitoksen alasajon jälkeen kestää jopa kuusi kuukautta. Kun huomioidaan se, että tämä tuotettu biokaasu korvaa fossiilisia polttoaineita, aiheutuisi katkosta laiterikkoon verrattavissa oleva vakava häiriö, huomattavia taloudellisia kustannuksia niin myös merkittävä

ympäristöhaitta. Biokaasun tuotannon osalta tulisi turvata suojelutyönä tietty kuljetuskapasiteetti ja henkilöstö niin, että prosessi ei keskeydy.

8 d § 3):n mukaan työtaistelu ei saa vakavasti vaarantaa ympäristöä. Määrittämättä jää, kuinka suuri ympäristön vaarantuminen on työtaisteluilla lupa ottaa. Työtaistelusta saattaa aiheutua tilanne, jossa yritys toimii ympäristöluvan vastaisesti esimerkiksi niin, että ympäristöluvassa määritetyt jätteiden varastointimäärä ylittyy. Ympäristölainsäädäntö ei tunnista tällaisia poikkeustilanteita. Pykälää tulisi joko tarkentaa niin, että sana "vakavasti" jätetään pois tai vaihtoehtoisesti tulisi selkeästi määritellä, minkä verran työtaisteluilla on sallittua vaarantaa ympäristöä.

8 d § 1), 2) ja 3): Ympäristöluvan mukaisen toiminnan estyessä on riskinä, että ympäristöterveys ja myös ihmisten terveys vaarantuu ja samalla vaarantuvat koko yrityksen toimintaedellytykset. Lupien mukainen toiminta ei ole tulkinta- tai neuvottelukysymys pääluottamusmiehen tai työntekijöiden yhdistyksen kanssa. Lupien edellyttämien kriittisten toimintojen käynnissä pitäminen tulee olla työtaistelutilanteessa yrityksen arvioitavissa ja suojelutyön piirissä.

Lisäksi muistutamme, että jos työtaistelu pysäyttää jätteiden käsittelyn, se katkaisee palvelu- ja tuotantoketjun, joka varmistaa jätteiden asianmukaisen käsittelyn lisäksi myös niiden kuljetuksen ja varastoinnin. Tämän seurauksena jäte kertyy pitkin ketjua paikkoihin, joissa se vaarantaa ihmisten terveyden, ympäristön hyvinvoinnin ja myös sen päätoiminnan, jota jätehuolto palvelee. Jätteiden kertyminen väärin paikkoihin aiheuttaa myös tulipaloriskin, sillä monet jättemateriaalit ovat liian suurina määrinä ja liian pitkään varastoituina herkkiä syttymään ilman ulkopuolista vaikutusta. Ympäristölle ja ihmiselle aiheutuvaa vaaraa ei siis voida pitää millään lailla kohtuullisena.

8 e §

-

8 f §

-

8 g §

-

18 a §

-

18 b §

-

18 c §

-

18 d §

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko työmarkkinoilla kohdattu ongelmia suojelutyöhön liittyen.

Lakkoa järjestävä ammattiliitto ei ymmärrä, mitä vaikutuksia lakosta voi olla kolmansille osapuolille. Tästä esimerkkinä keväällä 2023 AKT:n kuljetusalan lakko. Olimme tällöin yhteydessä AKT:hen esittäen huolena sen, että kuljetusalan lakosta aiheutuu vakava riski biokaasulaitoksen biologiselle prosessille, mikä on suoraan verrattavissa tuotantolaitteiden vakavaan rikkoutumiseen ja että tästä syystä olisi tietty määrä kuljetuksia laitokselle suojelutyönä turvattava. AKT ei huomionnut huoltamme millään lailla.

Onko hätätyötä koskevaa sääntelyä tarpeen muuttaa ottaen huomioon lakiehdotukset ja jos on, millä tavalla?

-

Oikeusministeriötä pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä (ml. oikeudenkäymiskaaren ja ulosottokaaren säännösten soveltuminen), ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastaisesta työtaistelusta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen liittyvistä kysymyksistä (vahingonkorvauslain soveltuminen) sekä kaksoisrangaistavuuden kiellon soveltumisesta tilanteessa, jossa työtaistelu olisi sekä työrauhavelvollisuuden vastainen että ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastainen.

-

Asianajajaliittoa pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä.

-

Nores Mia
Kierrätysteollisuus ry